

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_32_INOVACE_MECH_DV_03

Digitální učební materiál

Sada: Mechanika

Téma: ZRYCHLENÍ HMOTNÉHO BODU

Autor: Mgr. Jana Dvořáková

Předmět: Fyzika

Ročník: 1. ročník VG

Využití: Prezentace určená pro výklad

Anotace: Prezentace zavádí novou fyzikální veličinu - okamžité zrychlení.
Z obrázků jsou postupně určeny:

- vektor změny velikosti rychlosti
- vektor okamžitého zrychlení
- rozklad zrychlení do směrů normály a tečny.

Na závěr je uveden význam tečného a normálového zrychlení.

V novém dotisku učebnice Mechanika z řady Fyzika pro gymnázia je tato kapitola vynechána.

Gymnázium Vincence Makovského se sportovními třídami
Nové Město na Moravě

Zrychlení hmotného bodu

VY_32_INOVACE_MECH_DV_03

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

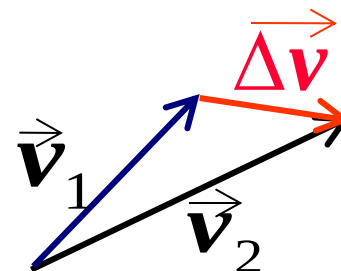
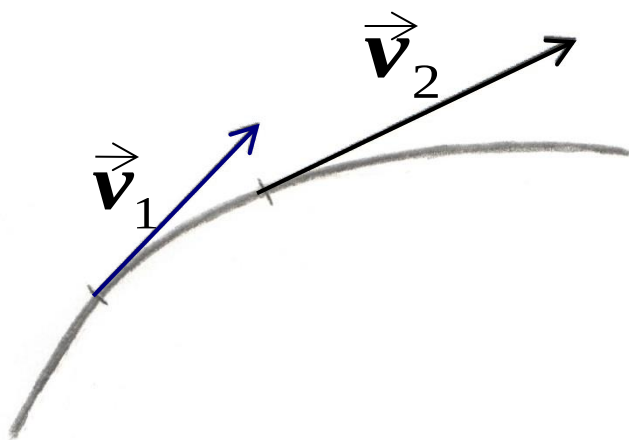
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zrychlení je fyzikální veličina, která vyjadřuje **změnu rychlosti** hmotného bodu.

$\vec{v}_1$ - vektor okamžité rychlosti v čase t_1

$\vec{v}_2$ - vektor okamžité rychlosti v čase t_2

Za časový interval $\Delta t = t_2 - t_1$ se vektor okamžité rychlosti změní o $\Delta \vec{v} = \vec{v}_2 - \vec{v}_1$.

Okamžité zrychlení

je určeno podílem změny okamžité rychlosti a odpovídající doby, za kterou změna nastala.

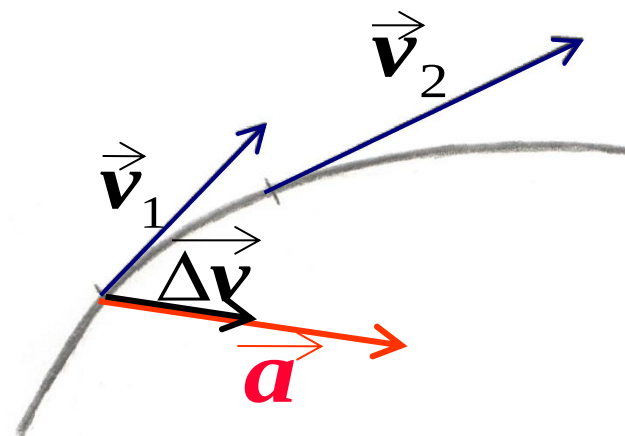
$$\vec{a} = \frac{\Delta \vec{v}}{\Delta t}, \text{ kde } \Delta t \text{ je velmi malé } (\Delta t \rightarrow 0)$$

jednotka zrychlení:

$$[a] = \frac{m \cdot s^{-1}}{s} = \frac{m}{s^2} = m \cdot s^{-2}$$

Okamžité zrychlení

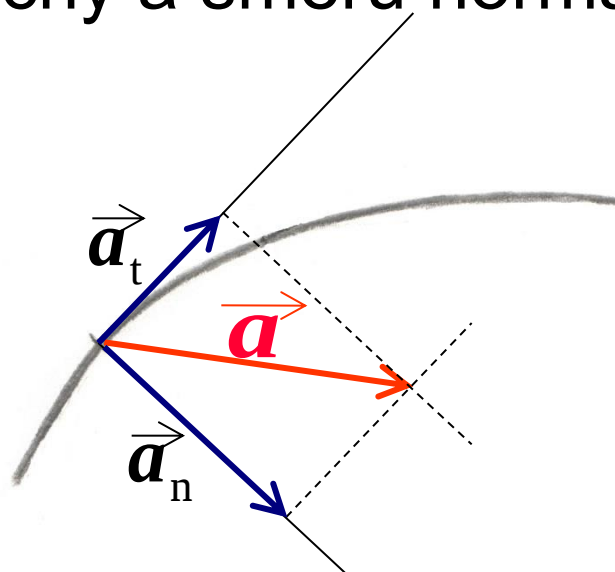
$$\vec{a} = \frac{\Delta \vec{v}}{\Delta t}$$

$$\Delta t > 0$$

vektor zrychlení má stejný směr jako vektor $\Delta \vec{v}$

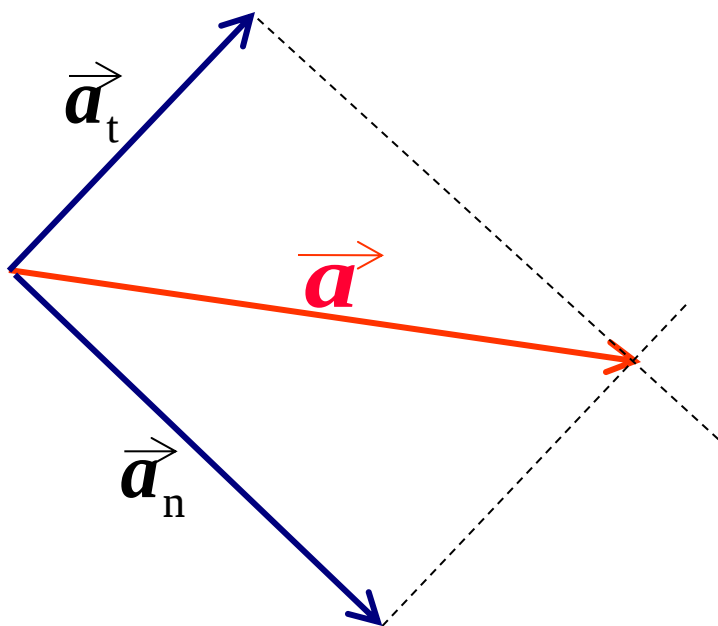
Rozklad vektoru okamžitého zrychlení do dvou navzájem kolmých směrů - směru tečny a směru normály

a_t – tečné zrychlení

a_n – normálové zrychlení

Rozklad vektoru okamžitého zrychlení

Vztah mezi složkami vektoru okamžitého zrychlení:

$$a = \sqrt{a_t^2 + a_n^2}$$

Tečné zrychlení a_t

má směr tečny k trajektorii
vyjadřuje změnu velikosti rychlosti

nulové tečné zrychlení = rovnoměrný pohyb

Normálové zrychlení a_n

má směr normály k trajektorii
vyjadřuje změnu směru rychlosti

nulové normálové zrychlení = přímočarý pohyb

Zdroje: vlastní

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ